

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

DEN OFFENTLIGE EXAMEN

I

HELSINGØRS HØIERE REALSKOLE

I JULI 1857.

UDGIVET AF

W. LASSEN,
SKOLENS RECTOR.

HELSINGØR.

Trykt hos P. V. Grüner & Co.
1857.

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

DEN OFFENTLIGE EXAMEN

I

HELSINGØRS HØIERE REALSKOLE

I JULI 1857.

UDGIVET AF

W. LASSEN,
SKOLENS RECTOR.

INDHOLD:

H. Hoyer: Kort Interpunctionslære.

Rector: Skolefterretninger for Skoleaaret 1856 — 1857.

HELSINGØR.

Trykt hos P. V. Grüner & Co.

1857.

KORT INTERPUNCTIONSLÆRE

af

H. Höyer.

Indledning.

En **Sætning** er en *Forbindelse af Ord*, hvori en Handling eller Tilstand udsiges om en Person eller Ting. Til en Sætning høre derfor *nødvendigt* **Prædikatet** (Handlingen eller Tilstanden, der udsiges) og **Subjectet** (Personen eller Tingen, hvorom den udsiges). Desuden *kunne deri findes* **Object** (Gjensstanden for Handlingen) og **Hensynsbetegnelse** samt **andre Ord**, der slutte sig til Sætningens Dele.

I en Sætning findes ofte **flere Subjecter, Prædikater, Objecter og Hensynsbetegnelser**.

Exemp. Drengen og Pigen læse. Bjergets Form og Jordbundens Beskaffenhed gjøre enhver Dyrkning umulig. Jeg maalte Dybet og fandt det 2-300 Favne. Man har i Asken gravet Huller, udfyldt disse med Muldjord og deri plantet Ranke og Figentræer. Ikke Mennesket alene, men enhver Jordens Skabning giver Gud dagligen Føden.

Flere Sætninger forbindes indbyrdes for at gjøre Talen mere flydende. De ere **Hovedsætninger**, som udsiges selvstændige for sig, og **Bisætninger**, der udsiges for nærmere at bestemme en anden Sætning eller et Ord i samme. En Sætning, der *forbindes* med en anden, er enten denne **sideordnet** eller **underordnet**.

A. Sideordnede Sætninger forbindes ved :

1. copulative	} <i>Conjunctioner.</i>
2. disjunctive	
3. adversative	

B. Underordnede Sætninger forbindes med overordnede ved :

1. *relative Ord* :

- a. Pronominer,
- b. Adverbier.

2. *interrogative Ord*:

- a. Pronominer,
- b. Adverbier,
- c. „om.“

3. *Conjunctioner* :

- a. at,
 - b. Tidsconjunctioner,
 - c. Aarsags-,
 - d. Betingelses-,
 - e. Indrømmelses-,
 - f. Sammenlignings —.
-

Interpunctionslære.

§ 1.

Punctum og Semikolon. Ny Linie.

Af foranstaaende Schema sees, at Sætninger indbyrdes forbindes ved *Conjunctioner, relative Ord og interrogative Ord.*

1. Naar denne Forbindelse ophører, sættes **Punctum** eller **Semikolon**.

a. **Punctum** sættes, naar Tanken er afsluttet,

b. **Semikolon**, naar dette ikke er Tilfældet.

Anm. Heraf følger, at Valget mellem Punctum og Semikolon ofte er frit; dog sættes Semikolon altid foran „thi“.

Exemp. Den Vandring, som vi foretog et Par Dage senere, gik over de ødste Fjeldstrækninger og Snemarker. Vi saae den hele Dag ikke et Menneske og intet Huusdyr; kun vilde Rensdyrstokke, Ryper og Hjerper beboe disse øde Egne.

2. Et længere Ophold end Punctum, navnlig *et nyt Afsnit*, betegnes ved, at man bruger en **ny Linie**.

Anm. Ofte begynder et nyt Punctum, ja selv et nyt Afsnit, med „og“ eller „men“ for at sammenknytte eller adskille Indholdet af det Foregaaende og Efterfølgende. Conjunctionerne bruges da ganske som Adverbier (ogsaa, imidlertid, dog).

§ 2.

Komma.

1. Til at adskille *de enkelte Sætninger i Forbindelsen bruges Komma.*

Exemp. Manden er syg, og hans Kone er bortreist, hvorfor vi intet Svar kunne give. Familien, som beboer Huset, er tilfreds.

Undt. Det er blevet almindeligt at sætte Semikolon foran „men“, naar derefter følger en *Hovedsætning.*

Exemp. Om Sommeren opholde Ulvene sig enkelte i de tætteste Skove; men om Vinteren, fornemmelig i streng Kulde, streife de ofte flokkeviis omkring paa Sletterne. — Derimod: Ulven, som om Sommeren opholder sig i de tætteste Skove, men som ofte om Vinteren flokkeviis streifer om paa Sletterne, ligner i Udseende den store danske Hund.

An m. Naar Eftersætningen i en sammensat Periode staaer sidst og sideordnet med en foregaaende Sætning, sættes ikke Komma mellem den forbindende Conjunction og Forsætningen.

Exemp. Jeg kom til Stedet, og da jeg fandt Døren aaben, gik jeg ind. (Ikke: — og, da jeg —) —; men er din Mening ret — (Ikke: —; men, er din Mening ret, —

2. **Komma** bruges fremdeles:

- a. Til at adskille *de enkelte Led i en Opregning*, naar disse *ikke* ere forbundne ved nogen Conjunction. — Dog sættes *Komma* foran „men“.

Exemp. Koer, Heste, Faar og Geder. Mænd og Qvinder, Dreng og Piger. Jeg kom, saae og vandt. Nedstigningen var besværlig, men høist interessant.

- b. Til at udskille Ord, som staae i *Apposition*.

Exemp. *Frederik den Syvende, Konge af Danmark, tiltraadte Regjeringen 1848. Tilfreds med Udfaldet, stillede man Sagen i Bero.*

- c. Ikke sjeldent til at fremhæve Noget ved at udskille det fra den Sætning, hvortil det hører.

Exemp. *Det store Bjerg, som laae hinsides Floden, syntes, formedelst dennes Sneverhed, at hvile paa den Fjeldslette, hvorpaa vi vare. I Stedet for at bryde Staven over den Ulykkelige, fulgte hun med Synderinden i Fængslet.*

- d. Udertiden i *Stedet for Parenthestegn*.

Exemp. *Paa den sidste Dag afstedkom Rasmus, saaledes hed Drengen, en stor Ulykke.*

§ 3.

Kolon

bruges mellem tvende Sætningsforbindelser, naar den første angiver, at den anden følger efter, navnlig:

1. Foran *direkt Tale*, naar i Forveien er gaaet et Udtryk som: Jeg siger, — han taledes saaledes, — med de Ord, — det Raab, eller Lign.

Exemp. *Herren sagde: „I have seet, hvad jeg har gjort ved Ægypten; —“*

2. Foran en *Opregning*.

Exemp. *Følgende Disciple rykke op: Ravn, Kaas, Nielsen, o. s. v.*

ANM. Det er forældet at bruge Kolon inde i Sætningsforbindelsen (mellem For- og Eftersætning).

§ 4.

Anførsels- og Slutningstegn

bruges :

1. Ved *direkt Tale*,

a. med Kolon (§ 3, 1.)

b. uden Kolon, naar Ordene „sagde jeg, — talede han, o. s. v.“ staae *efter*, at den direkte Tale er begyndt, eller ere *udeladte*.

Exemp. „Hvad feiler Dig, Barn!“ sagde Moderen; „drømmer Du, eller er Du vaagen?“ „Ak Moder! Moder! den hvide Skikkelse!“ raabte Sophie. — „Jeg troer endogsaa, at Du seer Spøgelser.“ — Man opdagede nu, at — —

2. Naar Noget anføres *ordret* andetsteds fra.

Exemp. Mon ikke alligevel Rigdom er det reelleste af alle jordiske Goder, dem nemlig, som efter Epictets Inddeling ere „ikke i vor Magt“.

§ 5.

Spørgsmaalstegn

bruges efter et **direkte** Spørgsmaal, naar Sætningsforbindelsen ender, og kan da tage stort eller lille Bogstav efter sig, eftersom man lader det have Værdi som Punctum eller Semikolon (SmIgn. § 1, 1.)

Exemp. „Hvo har hjemme her om Natten? hvo vover at forstyrre Kirkens Fred?“ „Drømmer Du, eller er Du vaagen?“

§ 6.

Udraabstegn

bruges efter *et Udraab*. Dette kan bestaae af:

1. *Enkelt Ord* (Interjectioner).

Exemp. *Kjære Ven! Efterretningen om Din Afreise o. s. v. — Ak! det er forgjeves.*

2. *Sætninger*. Tegnet sættes da, naar Sætningsforbindelsen ender (ligesom Spørgsmaalstegn).

Exemp. *O! vær ikke vred, fordi jeg blev i Kirken i Nat!*

§ 7.

En Streg

bruges:

1. Som *Tankestreg*, naar Læseren skal forberedes paa noget *Overraskende*.

Exemp. *Jeg anspændte altsaa de sidste Kræfter og kom, drivvaad af Sved, skjælvende af Mathed og Hede, endelig til den øverste Skandse, hvor jeg pludseligt saae mig om og saae — lutter Taage.*

2. Ved et andet Tegn for at tilkjendegive et *længere Ophold*.

Exemp. *„Min Moder er syg“, sagde Drengen, — og han græd bitterligt. „Da steg jeg op og skrabad Rusten af Klokken; — her er den.“*

3. For at betegne, at det *Anførte* er et *Brudstykke*.

Exemp. — *„Da har jeg dog seet en Varulv“, sagde Bonden, o. s. v.*

4. Undertiden i Stedet for *Parenthestegn*.

Exemp. Paa den sidste Dag afstedkom Rasmus — saaledes hed Drengen — en stor Ulykke.

§ 8.

Bindetegn

bruges:

1. Naar Ord deles ved *Enden af Linien*.
2. Undertiden ved *sammensatte Ord*.

Exemp. Om For- og Efteraaret.

Anm. At skrive Hjerne-Spind, Engle-Hoved og Lignende er forældet.

§ 9.

Apostroph

bruges for at tilkjendegive en Udeladelse, især af et Bogstav inde i Ordet.

Exemp. Mo'er, Fa'er.

En Udeladelse af et eller flere Bogstaver i Slutningen af et Ord tilkjendegives ved een, undertiden to Prikker.

Exemp. Kl: 4. — o. s. v.

§ 10.

I Parenthes

siges det at staae, der ikke hører til den grammatikalske Forbindelse, men skydes ind i denne for at fuldstændiggjøre Meningen. Det indeslutes i Klammer.

Exemp. Det tredie Vandfald (vi kalde det øverste det første) dannes i en snever Kloft.

SKOLEEFTERRETNINGER

FOR

SKOLEAARET 1856—1857.

Samtidigt med at Skolens nye Plan (see Programmet fra ifjor) indsendtes til Underviisningsministeriets Approbation, blev der paa Skolens Vegne andraget paa, at den i Regeringens Bekjendtgjørelse af 18de Sept. 1855 omtalte Ret til selv at afholde den deri for Realskolerne bestemte Afgangsexamen ogsaa maatte tilstaaes denne Skole. Herpaa blev der fra Ministeriet svaret, at førend en saadan Ret kunde tilstaaes, vilde der blive at foretage en Inspection af Skolen af Mænd, som Ministeriet dertil maatte beskikke, og det blev derefter saaledes overdraget d'Hrr. Conferentsraad Madvig og Professor Steen at foretage denne. At dette imidlertid ikke alt er skeet i indeværende Skoleaar skyldes tilfældige Omstændigheder, og har forsaavidt været uden Betydning, som Skolen dog ingen Elever vilde have havt til at underkaste sig den ovenfor omtalte Examen. Til næste Skoleaars Slutning vil Skolen derimod turde haabe under den tilbørlige Control selv at kunne, eller idetmindste at have Ret til at kunne, afholde en med særegne Rettigheder forbunden Afgangsexamen. Thi hvorvidt en saadan Ret maa kunne bidrage til at knytte Eleven længere til Skolen og derved bevirke, at der gives Realunderviisningen mere Leilighed, end hidindtil — lige saa lidt hos os som de fleste andre Steder — endnu er skeet, til at vise hvad den formaaer for at realisere det, som dog er al Underviisnings rette Formaal — Forædlingen og Dannelsen af den menneskelige Sjel —, det kan kun Fremtiden vise.

SKOLENS LÆRERE.

Da Underviisningen i Skrivning efter Hr. **Gronemann's** Forflyttelse til Flensborg kun interimistisk i Slutningen af forrige Skoleaar var bleven besørget af Hr. Commandeersergeant **Møller**, hvis Tjeneste ved den her garnisonerende Bataillon ikke kunde tillade ham nogen fastere Ansættelse, var Skolen altsaa ved Udgangen af dette uden Skrivelærer. Ved Begyndelsen af indeværende Skoleaar overtog da Skolens tydske Lærer, Hr. **Fedderson**, Underviisningen i Skrivning i Skolens samtlige Klasser med Undtagelse af den nederste, hvor Hr. **Møller** forblev, og opgav derimod Underviisningen i Regning i de to nederste Klasser, hvilken da overdroges til Hr. Cand. **Petersen**, der saaledes fik dette Fag for hele Skolen. Med Undtagelse af de enkelte Timeforandringer, som nødvendiggjordes ved Skolens nye Lectionstabel, er Fagfordelingen iøvrigt forbleven den samme som tidligere, og er saaledes nu følgende:

	Timer ugentlig
Rector , Historie i samtlige Klasser, Geographie i IV., V., VI.	18.
Hr. Fedderson , Tydske i samtlige Klasser, Skrivning i II., III., IV., V., VI.	32.
Hr. Cand. theol. Hoyer , Dansk og Religion i samtlige Klasser med Undtagelse af I.	27.
Hr. Sproglærer Leeson , Engelsk for hele Skolen	16.
Hr. Cand. theol. Petersen , Dansk og Religion i I., Geographie i I., II., III., Regning i samtlige Klasser.	32.
Hr. Sproglærer Seehusen , Fransk for hele Skolen	14.
Hr. Cand. philos. Thorbjørnsen , Mathematik i IV. V., VI., Physik og Chemi i VI., Naturhistorie i samtlige Klasser (har tillige Inspectionen paa Skolen)	32.

Hr. Damm , Tegning i samtlige Klasser	9.
Hr. Müller , Skrivning i I.	4.
Hr. Lieutenant v. Larssen , Gymnastik, og	
Hr. Musiklærer Wilhelmi . Sang.	

SKOLENS LECTIONSTABEL.

Klasse	I.	II.	III.	IV.	V.	VI. A-B.
Religion	3	2	2	2	2	1-1.
Historie	2	2	2	2	2	3-3.
Geographie	2	2	2	2	2	1-1.
Dansk	6	5	4	3	3	3-3.
Tydk	5	4	4	3	3	3-3.
Engelsk	n	4	3	3	3	3-3.
Fransk	n	n	4	4	3	3-3.
Regning	6	5	4	4	2	1-1.
Algebra	n	n	n	n	3	2-2.
Geometrie og geom. Tegning	n	n	n	4	4	4-4.
Naturhistorie	2	2	2	2	2	2-2.
Physik og Chemie	n	n	n	n	n	4-4.
Skrivning	4	4	3	2	2	1-1.
Tegning	2	2	2	2	1	1-1.
Sang	2	2	2	2	2	2-2.
Gymnastik	2	2	2	2	2	2-2.
	36	36	36	36	36	36

DISCIPLENE.

Efter forrige Aars Hovedexamen udtraadte af Skolen 4 Disciple,, nemlig 1 af VI. a, 1 af VI. b, 1 af III. og 1 af II. Af disse afgik 1 til et Handelsacademi i Lübeck, 1 til Frederiksborg Skole, 1 til Odense Cathedralsskole og 1 forlod Byen med sine Forældre. Ved Udgangen af forrige Skoleaar udgjorde Disciplenes Antal saaledes 79. Til den 23de August indmeldtes 21 nye Elever, saa at Skolens Discipelantal ved indeværende Skoleaars Begyndelse udgjorde netop 100. I Løbet af Aaret udtraadte 23, af hvilke 1 afgik til Afgangsklassen til Landcadetacademiet i Secretair Friis's Realskole i Kjøbenhavn, 1, E. Nyborg, dimitteredes af Cand. theol. Petersen til Universitetet for at underkaste sig den første Deel af examen artium, 7 ansattes paa Handelscontoirer eller anbragtes i Kjøbmandslære, 3 gik til Landvæsenet, 2 maatte opgive Underviisningen paa Grund af Svagelighed, 6 forlod Byen med deres Forældre, og for 3 endelig er Bestemmelsen ubekjendt. Paa samme Tid indmeldtes 2, saa at Skolens Discipelantal ved Hovedexamen i Juli altsaa vil udgjøre 79.

Til Udsigt og Sammenligning henstilles her en Oversigt over Skolens Elevantal for September og Juli Maaneder i de 5 sidste Aar:

Aar:	September	Juli	Afgang
1852—53:	74	68	6
1853—54:	81	77	4
1854—55:	83	80	3
1855—56:	86	83	3
1856—57:	100	79	21.

For den der veed, hvilken Indflydelse det iaar indtruffede Tab af Helsingørs vigtigste Næringskilde har havt paa alle For-

holde i Byen, kan det Resultat, som ovenstaaende Oversigt fremviser, intet Overraskende have.

Disciplenes Navne (Fædrenes ere tilføiede i Parenthes) ere følgende:

SJETTE KLASSE.

(Klassens Gjennemsnitsalder ved Aarets Udgang: 14 Aar.)

A. (Ingen.)

B. **Anton Frederik Pullich** (Fabrikant **Pullich**.)

Jørgen Henry August Tegner (Capitain og Kæmner **Tegner**.)

•Otto William Alfred Goldschadt (afd. Overcommandeersergeant **Goldschadt**.)

FEMTE KLASSE.

(Gjennemsnitsalder 13½ Aar.)

•Martin Peter Thorvald Poulsen (Bogbinder **Poulsen**.)

Martin Ludvig Galschiøt (Kjøbmand **Galschiøt**.)

Johan Waldemar Bertelsen (Malermester **Bertelsen**.)

Carl Marie Gradman (Major og Kjøbmand **Gradman**.)

•Otto Mathias Ravn (Regimentschirurg **Ravn**.)

Oscar Frederik Unna (afd. Kjøbmand **S. Unna**.)

Louis Christian Rogert Gløerfelt (Contoirchef **Gløerfelt**.)

Hans Jørgen Hansen (Handelsbogholder **Hansen**.)

Julius Christian Rohden (Handelsbogholder **Rohden**.)

Peter Harald Viggo Carøe (Dyrlæge **Carøe**.)

Julius Christian Wachtelbrenner (Capitain og Kjøbmand **Wachtelbrenner**.)

FJERDE KLASSE.

(Gjennemsnitsalder: 13 Aar.)

William Anton Holstebro (afd. Kjøbmand **J. Holstebro**.)

Carl Wilhelm Gradman (Major og Kjøbmand **Gradman**.)

•Heinrich Niels Schreiber (afd. Tømmerhandler **Schreiber**.)

Thingberg Thomsen (Meel- og Grynhandler **Thomsen**.)

Carl Peter Rasmussen (Smedemester **Rasmussen**.)
Otto Henrik Theodor Bruhn (Kjøbmand **Bruhn**.)
Axel Lauritz Frederik Christian Zeiner Lassen (afd. Fuld-
 mægtig **Lassen**.)
Oscar Andreas Christian Kaas (Kjøbmand **Kaas**.)
Ditlev Emanuel Tørm (forhenv. Toldcontrolleur **Tørm**.)
Niels Jørgen Lauritz Graae (Tobakshandler **Graae**.)
Alfred Christian Wineken (Kjøbmand **Wineken**.)

TREDIE KLASSE.

(Gjennemsnittsalder: 12 Aar.)

Lars Larsen (afd. Møller **B. Larsen**.)
Carl Johan Bockelund (Naalemager **Bockelund**.)
Otto Edvard Schütz (Kjøbmand **Schütz** i Fredensborg.)
Christian Peter Jensen (Postcontrolleur **Jensen**.)
Hans Larsen Lindberg (Smedemester **Lindberg**.)
Harald Christian Ferdinand Weilbye (afd. Skibscapitain
Weilbye.)
Andreas Ferdinand August Schierbeck (Kjøbmand **J. Schier-
 beck**.)
Christian Martin Møller (Major **v. Møller**.)
Joseph Lorentz Emanuel Larson (Proprietair **Larson**.)
Christian Rudolph Alfred Wilhelmsen (Brændeviinsbrænder
Wilhelmsen.)
Frederik Harald Nielsen (Slagtermester **Nielsen**.)
Charles Peter Lund (Chirurg **Lund**.)
Georg Arthur Gulstad (Kjøbmand **A. Gulstad**.)
Just Eiler Bluhme (Geheimeconferentsraad **Bluhme**.)
Christian Heinrich Larssen (Lieutenant **v. Larssen**.)
Edvard Frederik Joachim Bahrendorff (Lods **Bahrendorff**.)
Fritz Johannes Westphal (Bagermester **Westhal**.)

ANDEN KLASSE.

(Gjennemsnitsalder : 10³/₄ Aar.)

- Otto Christian Rehling Møller** (Procurator **Møller**.)
Axel Gundestrup (Kjøbmand **Gundestrup**.)
Otto Wineken (Kjøbmand **Wineken**.)
Carl Andreas van Mehren (Kjøbmand **E. van Mehren**.)
Brink Hilligsoe (Kjøbmand **Hilligsoe**.)
Waldemar Charles Schierbeck (Kjøbmand **J. Schierbeck**.)
Jørgen Wright Cappelen Svendsen (Handelsbogholder
Svendsen.)
Edvard Harald Wagner (Boghandler **Wagner**.)
Jens Erlandsen Lindberg (Smedemester **Lindberg**.)
Jacob Olrik Love (Skibsbygmester **Love**.)
Christian Schultz Georg Engelsen (Controlløur **Engelsen**.)
Claus Henrik Moinichen (afd. Guldsmed **Moinichen**.)
Anton Carl Ludvig Gulstaad (Broder til ovennævnte.)
Johan Frederik Nielsen (Slagtermester **Nielsen**.)
Peter Nicolai Mathiessen (Doctor **Mathiessen** paa Hellebæk.)
Christian Wineken (Bsoder til ovennævnte)
Nicolai Peter Clauseen (Kjøbmand **Clausen**.)
Julius Hannemann (Skomagermester **Hannemann**.)
Moritz Løbel Hansen (Handelsbogholder **Hansen**)
Hugo Anton Graae (Tobakshandler **Graae**.)
Fritz Oluf Wachtelbrenner (Capitain og Kjøbmand **Wach-**
brenner.)

FØRSTE KLASSE.

(Gjennemsnitsalder: 9¹/₄ Aar.)

- Oscar Johannes Queden Harbøe Christensen** (Boghandler
Christensen.)
Rasmus Pullich (Fabrikant **Pullich**.)
Wilhelm Bockelund (Naalemager **Bockelund**.)

Øle Julius Topp (Handelsfuldmægtig **Topp**.)
Elias Andresen (Skolelærer **Andresen**.)
Andreas Georg Matthiessen (Doctor **Matthiessen** paa Hellebæk.)
Carl Emilius Svendsen (Kjøbmand **A. Svendsen**.)
Johannes Ludvig Theodor Kjerulff (Jernstøber **Kjerulff**.)
Oscar Frederik Wulff (Bagermester **Wulff**.)
Frederik Herman Wiibroe (Brygger **Wiibroe**.)
Caspar Møller (Major **v. Møller**.)
Gustav Valdemar Julius Smith (Proprietair **Smith**.)
Lauritz Emil Nielsen (Snedkermester **Nielsen**.)
Johannes Peter Langkilde (Bagermester **Langkilde**.)
Carl Julius Theodor Bruhn (Kjøbmand **Bruhn**.)
Christian Theodor Rasmussen (Smedemester **Rasmussen**.)

De med * betegnede Disciple have været holdte i Skolen ved Understøttelse af den heri Byen bestaaende „borgerlige Forening til Realkundskabers Udbredelse.“

De i Skolcaaret gennemgaaede Pensa ere følgende:

Dansk.

- VI. **Thortsens Litteraturhistorie** er læst forfra indtil Aaret 1800, og **Flors** Haandbog benyttet som Exempelsamling. Flere af **Holbergs** Comedier, **Ewalds** „Fiskerne“, og **Wessels** „Kjærlighed uden Strømper“ ere oplæste og gennemgaaede. **Bojesens** Grammatik er repeteret og indøvet. Et kort Omrids af den græske og romerske Gudelære er meddeelt Disciplene og lært af disse. En Stil (Opgaver af blandet Indhold) er skreven om Ugen, — ialt 41.

- V. **Holst's** „danske Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse; **Bojesens** Grammatik er repeteret og indøvet. Vers ere lærte udenad efter **Holst's** „Smaadigte“. En Stil (af historisk eller beskrivende Indhold) er skreven om Ugen, — ialt 42.
- IV. **Holst's** „danske Læsebog“ er benyttet til Oplæsning og Analyse; **Bojesens** Grammatik indtil „Ordsiilingen“ er gennemgaaet, repeteret og indøvet. Vers ere lærte udenad efter **Holst's** „Smaadigte“, En Stil (af let, historisk Indhold eller Gjengivelse af et forelæst Stykke) er skreven om Ugen, — ialt 41.
- III. **Hjorts** „Børneven“ er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af **Bojesens** Grammatik indtil „Forskjellige Arter af Sætninger“ ere Hovedstykkerne gennemgaaede, repeterede og indøvede. Vers ere lærte udenad af **Holst's** „Smaadigte“. En Stil (Dictat eller Gjengivelse af en lille Fortælling) er skreven om Ugen, — ialt 45.
- II. **Hjorts** „Børneven“ er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af **Bojesens** Grammatik ere Hovedstykkerne indtil „Forskjellige Arter af Sætninger“ gennemgaaede. Vers ere lærte udenad efter **Holst's** „Smaadigte“. To Stile om Ugen ere skrevne efter Dictat, — ialt 75.
- I. **Hjorts** „Børneven“ er benyttet til Oplæsning, Stavning, Forklaring og Gjengiven af det Læste. Digte ere lærte udenad efter **Holst's** „Smaadigte“. I det sidste Halvaar er skreven en Stil om Ugen efter Dictat.

Tydsk.

- VI. Af **Bresemanns** større Læsebog er læst den nordiske Mythologie; af **Rheinbeck's** poetiske Læsebog ere læste nogle Digte af de vigtigste Forfattere i chronologisk Orden, indtil **Lessing** incl. Hele Grammatikken er bleven repeteret, og der er givet en Indledning til den specielle Grammatik, navnlig Lydlæren. Mundtligt og skriftligt ere oversatte fra Dansk til Tydsk, deels Fortællingerne og Anecdoterne af **Bresemanns** „Stiiløvelser“, deels S tykker af **Webers** Verdenshistorie.
- V. Af **Bresemanns** større Læsebog er læst Pag. 1—98 og nogle af Beskrivelserne. Af Grammatikken er lært Pronominerne, Talordene og Adverbierne, samt de Verbér, som styre Genitiv. Mundtligt og skriftligt er af **Bresemanns** „Stiiløvelser“ oversat Pag. 62—78.
- IV. Af **Bresemanns** mindre Læsebog er læst den græske og romerske Mythologie, Pag. 317—390. Af Grammatikken er læst Verbet (med Undtagelse af dets Styrelse). Mundtligt og skriftligt er oversat af **Bresemanns** Stiiløvelser Pag. 1—44.
- III. Af **Bresemanns** mindre Læsebog er læst Pag. 136—186 og 218—316. Af Grammatikken er læst Substantiverne og Adjectiverne (med Undtagelse af de Sidstes Styrelse), samt det Vigtigste om Præpositionerne. Stile ere deels blevne skrevne efter Dictat og have deels bestaaet i Oversættelse fra Dansk til Tydsk af korte, lette Sætninger.
- II. Af **Bresemanns** mindre Læsebog er der læst Pag. 111 og 186—218. Disciplene ere blevne øvede

i at skjelne imellem Sætningens forskjellige Dele og de forskjellige Ordklasser, samt gjorde opmærksomme paa Substantivernes forskjellige Former for derved at forberede Declinationslæren. Artiklens Declination er lært, samt de regelmæssige Verbers Conjugation. Stile ere skrevne efter Dictat.

- I. Af **Hallagers** Læsebog er hele den prosaiske Deel læst og oversat af Klassens bedre Disciple, af de mindre gode derimod omtrent kun det Halve. I grammatikalsk Henseende ere Eleverne blevne øvede i at skjelne imellem Substantiver, Adjectiver og Verber.

Engelsk.

- VI. Af „American Notes“ af **Dickens** er læst Pag. 1—113. Til Stiløvelser er bleven benyttet **Holst's** prosaiske Læsebog. Af **Lennie's** Grammatik er lært Pag. 80—140 (Syntaxen).
- V. Af „American Notes“ af **Dickens** er læst Pag. 1—113. Af **Mariboos** „Stiløvelser“ er oversat Pag. 42—65. Af **Lennie's** Grammatik er lært Pag. 1—52 (indtil Syntaxen).
- IV. Af „The illustrated London instructor“ er læst Pag. 34—38, 44—46, 52—55, 72—75 og 91—98. Af **Mariboos** Grammatik er lært Afsnittet om Hjelpeverbernes Brug (Pag. 72—90). En Time ugentlig har været anvendt til Dictat, og det Dicterede er blevet lært udenad.
- III. Af „The illustrated London instructor“ er læst Pag. 34—35, 44—46, 91—94, 204—207, 214—215. Efter **Listor's** engelske Elementarbog er oversat fra Dansk til Engelsk Pag. 3—17. Formlæren er ble-

ven lært efter **Mariboe** Pag. 39—56, og de uregelmæssige Verber efter **Listov** Pag 64—68.

- II. **Listov's** engelske Elementarbog er to Gange gennemgaaet (den engelske Text.) Nogle af de letteste danske Stykker ere blevne oversatte til Engelsk. I det sidste Halvaar er een Time ugentlig bleven anvendt til Dictat, og det Dieterede lært udenad. Hovedgrundsætningerne i Formlæren ere blevne Disciplene mundtligt meddelte.

Fransk.

- VI. I „Album littéraire“ er læst, afveklende statarisk og cursorisk, Pag. 206—290. Efter en kort Repetition af enkelte Dele af Formlæren er deels lært, deels gennemgaaet efter **Abrahams's** Grammatik andet Afsnit af Syntaxen, § 236—370. Efter **Sibberns** Stiløvelser, andet Afsnit, Nr. 32—59, er skreven een Stil om Ugen.
- V. Af **Gruner** und **Wildermuths** „Chrestomathie“ er læst Pag. 101—175, og af **Abrahams** Grammatik er læst hele Formlæren. Stile ere skrevne efter **Sibbern's** Stiløvelser Nr. 31—52.
- IV. Af **Gruner** und **Wildermuth's** „Chrestomathie“ er læst Pag. 1—72. Af **Abrahams's** Grammatik er læst Formlæren med Undtagelse af Kjønsreglerne. Efter **Sibbern's** Stiløvelser er oversat Nr. 22—43.
- III. Af **Seyerlen's** „Elementarbuch der französischen Sprache“ er læst Pag. 1—119 og 168—189. At **Abrahams's** Grammatik er lært de regelmæssige Verbers Conjugation.

Saavidt muligt have Lærerne i de fremmede Sprog benyttet disse som Meddelelsesmiddel til Disciplene.

Religion.

- VI. Den ene ugentlige Time er bleven anvendt til Op- læsning og Forklaring af udvalgte Stykker af Bibelen.
- V. Af **Balles** Lærebog er læst fra 6te Capitel 13 — Bogen ud, og af **Herslebs** større Bibelhistorie, det nye Testamente og Apostelhistorien.
- IV. **Balles** Lærebog, det 5te og 6te Capitel til D. — **Hersleb's** større Bibelhistorie, det gamle Testamente og det nye indtil 3die Periode.
- III. **Balles** Lærebog 3die og 4de Capitel. **Hersleb's** større Bibelhistorie, det gamle Testamente til 5te Periode. Enkelte Psalmer ere lærte udenad.
- II. **Balles** Lærebog, 1ste og 2det Capitel. **Balslews** Bibelhistorie, det nye Testamente, Apostelhistorie og Anhanget. Enkelte Psalmer ere lærte udenad.
- I. **Luthers** lille Catechismus indtil Daaben. **Balslews** Bibelhistorie, det gamle Testamente. Psalmer ere lærte udenad efter **Hammerichs** Udvalg.

Historie.

- VI. Den nyere Historie fra Reformationen til 1789, efter **Webers** Lærebog.
- V. Middelalderens Historie fra Carolingerne til Philip den 2den, efter Samme.
- IV. Oldtidens Historie, samt Middelalderens indtil Carolingerne, efter Samme.
- III. Oldtidens Historie indtil Constantin den Store, efter Samme.
- II. Middelalderens og den nyere Tids Historie, efter **Ingerslevs** fragm. Historie.
- I. Oldtidens Historie efter Samme.

Geographie.

- VI. Europa med Undtagelse af Frankrig og de sydeuropæiske Halvøer, samt Indledningen til Geographien, efter **Velschøvs** Geographi.
- V. Frankrig, Helvetien, Østerig og de sydeuropæiske Halvøer, efter Samme.
- IV. Danmark, Sverrig og Norge, Rusland, Preussen, Tydskland, Holland, Belgien og det britiske Rige, efter Samme.
- III. Asien, Africa, America og Australien, efter Samme.
- II. Asien, Africa, America og Australien efter **Iugerslevs** mindre Lærebog.
- I. Europa (fornemmelig i fysisk Henseende) efter Samme.

Mathematik.

- VI. A. Hele **Ramus's** Geometrie med Forbigaaelse af Læren om de harmoniske Forhold. **Jürgensens** Arithmetik til § 24.
- B. **Ramus's** Geometrie, § 65 og ud (med Undtagelse af Læren om de harmoniske Forhold). **Jürgensens** Arithmetik, § 13—21.
- V. **Ramus's** Geometric, forfra til § 65. **Jürgensens** Arithmetik, de første 13 §§.
- VI. De 70 første Fortegninger af **Simesens** geometriske Tegnelse, indeholdende de geometriske Opgaver over den rette Linie, Vinklen og Cirklen, ere gjen-nemgaaede og indøvede.

Sjette og femte Classe have havt en skriftlig Opgave at besvare om Ugen.

Regning.

- VI. Discontoregning, Renteregning, Alligationsregning og Varecalculation.

- V. Procentregning, Rentesregning, Rentesregning. Selskabsregning og Kjederegning.
- IV. Omvendt og sammensat Reguladetri, Procent- og Decimalregning.
- III. Reguladetri i hele Tal og Brøk.
- II. Reguladetri i hele Tal. Brøk.
- I. De 4 Species i benævnte og ubenævnte Tal.

Physik og Chemie.

- VI. A. **Ørsteds** mekaniske Physik, almindelig Bevægelseslære, Tyngden, de keplerske Love, Pendulet, Bølgebevægelse, Lyden, Maal og Vægt. **Silfverbergs** uorganiske Chemie.
- B. **Ørsteds** mekaniske Physik, til almindelig Bevægelseslære. **Silfverbergs** chemiske Physik, første Afsnit. **Silfverbergs** uorganiske Chemie, Metalloiderne.

Naturhistorie.

- VI. A. Dyreriget, efter **Dreyers** og **Bramsens** Zoologie.
 - B. De beenløse Dyr, efter Samme.
 - V. Hvirveldyrerne, efter Samme.
 - IV. Planteriget, efter **Vaupell**.
 - III. Formlæren, samt de nøgenfrøede og cenfrøbladede Planter, efter Samme.
 - II. Krybdyr, Fiske og de lavere Dyr, efter **Prösch's** element. Naturhistorie.
 - I. Pattedyr og Fugle, efter Samme.
-

Følgende Bøger ere bestemte til at bruges i det kommende Skoleaar i de forskjellige Klasser:

- VI. Holst's prosaiske og poetiske Læsebog, Thortsens Litteraturhistorie. Bojesens danske Grammatik. Borgens Stiløvelser. Bresemanns større Læsebog. American Notes, Leipzig 1842. English Grammar, by William Lennie, Edinburgh 1854. Album littéraire, Kbhvn. Sibberns franske Stiløvelser (1ste og 2det Afsnit). Abrahams's franske Sproglære. Mörk-Hansens Kirkehistorie. Webers Verdenshistorie. Ingerslevs større Geographie. Ramus's Geometrie. Jürgensens Arithmetik. Silfverbergs chemiske Physik. Ørsteds mekaniske Physik. Silfverbergs uorganiske Chemie. Drejers og Bramsens Naturhistorie.
- V. Holst's prosaiske Læsebog. Bojesens danske Grammatik. Borgens Stiløvelser. Bresemanns større Læsebog. American Notes, Leipzig 1842. English Grammar, by W. Lennie, Edinburgh 1854. Mariboers Stiløvelser. Französische Chrestomatie für Real- und Gelehrtenschulen von Gruner und Wildermuth, erster Cursus, Stuttgart. Abrahams's franske Sproglære. Sibberns Stiløvelser (1ste og 2det Afsnit). Herslebs større Bibellistorie. Webers Verdenshistorie. Vel-schows Geographie. Ramus's Geometrie. Jürgensens Arithmetik. Drejers og Bramsens Lærebog i Zoologie og Botanik.
- V. Holst's prosaiske Læsebog. Bojesens danske Grammatik. Borgens Stiløvelser. Bresemanns mindre Læsebog. The illustrated London Reading book. London. Mariboe: Engelsk Formlære, Kjøbenhavn 1851. Mariboe: Læsebog Kbhvn. 1851. Französische Chrestometie für Real- und Gelehrtenschulen, von Gruner und Wildermuth, erster Cursus, Stuttgart. Abrahams's franske Sproglære. Sibberns

- franske Stiløvelser (1ste Afsnit). Herslebs større Bibelhistorie. Webers Verdenshistorie. Velschows Geographie. Vaupell: Planterigets Naturhistorie.
- III. Hjorts danske Børneveu. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Bojesens danske Grammatik. Bresemanns mindre Læsebog. The illustrated London Reading book. London. Mariboe: Engelsk Formlære. Kbhvn. 1851. J. Listow: Engelsk Elementarbog, Kbhvn. 1854. Elementarbuch der französischen Sprache v. Præceptor J. Seyerlen, dritte Auflage, Stuttgart 1851. Abrahams's franske Sproglære. Sibberns franske Stiløvelser (1ste Afsnit). Herslebs større Bibelhistorie. Webers Verdenshistorie. Velschows Geographie. Vaupell: Planterigets Naturhistorie.
- II. Hjorts danske Børneven. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Bojesens danske Grammatik. Bresemanns mindre Læsebog. J. Listov: Engelsk Elementarbog. Kbhvn. 1854. Mariboes engelske Sproglære. Balslevs Bibelhistorie. Balles Lærebog. Ingerslevs fragm. Historie. Ingerslevs mindre Geographic. Prosch's elem. Naturhistorie.
- I. Hjorts danske Børneven. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Hallagers tydske Læsebog. Balslevs Bibelhistorie. Ingerslevs fragm. Historie. Ingerslevs lille Geographie. Prosch's elem. Naturhistorie.
- Ann.** Enhver Discipel maa være i Besiddelse af en Tavle og de fornødne Skrive- og Tegnebøger til Brug paa Skolen, samt af et Atlas til Brug i Hjemmet.
-

BIBLIOTHEKET.

Skolens Bogsamling er, siden Cataloget over den (see Programmet for 1855) blev trykket, bleven forøget med følgende Bøger. (De med * mærkede ere skænkede Skolen af Uundervisningsministeriet).

*Aarsberetninger fra det Kongelige Geheimearchiv, Kbhvn. 1855—56.

Ankjær, geographisk statistisk Haandbog, Kbhvn. 1855—56—57. (Fortsættes).

Bancroft, de forenede Staters Historie, oversat af Wolf; Kbhvn. 1856. (Fortsættes).

Charton, Reiser i ældre og nyere Tid, ved Sødring, Kbhvn. 1856—57. (Fortsættes).

*Fog, Cartesius, Kbhvn. 1856.

Grinn, J. und W., Wörterbuch der deutschen Sprache, Leipzig 1856—57. (Fortsættes).

*Helveg, de danske Domcapitler, Kbhvn. 1856.

Helveg, den danske Kirkes Historie efter Reformationen, Kbhvn. 1856—57.

*Königsfeldt, genealogisk-historiske Tabeller over de nordiske Rigers Kongeslægter, Kbhvn. 1856.

*Humboldt, A. v., Reiser i Rusland og Amerika, ved Sødring. Kbhvn. 1856—57. (Fortsættes.)

Lange, Skolen og Livet, 2 Dele, Kbhvn. 1854—57.

Levinsen, Btblordbog til det nye Testamente, Kbhvn. 1856.

Liebig, Poggendorff und Wöhler, Handwörterbuch der Chemie, Brunsvig 1856—57. (Fortsættes).

Linde, Meddelelser om Universitetet etc., Kbhvn. 1857.

Mager, Pädagogische Revue, Zürich 1856—57. (Fortsættes).

Munch, det norske Folks Historie, Christiania 1856—57. (Fortsættes).

- *Müller, den macedoniske Kong Philip 2des Mynter, Kbhvn. 1855.
 Nordisk Universitets Tidsskrift. (Fortsættes).
- Petermann, geographische Mittheilungen, Gotha 1855 - 56
 — 57. (Fortsættes).
- Poggendorff, Annalen der Physik und Chemie, Leipzig 1847—57. (Fortsættes).
- *Programmer for Aarene 1855 og 1856 fra Skolerne i Aalborg, Aarhus, Bessestad, Frederiksborg, Herlufsholm, Horsens, Kjøbenhavn, Kolding, Nykjøbing, Odense, Randers, Reikjavig, Ribe, Roeskilde, Ronne, Sorøe, Viborg, Flensborg, Haderslev, Schlesvig, Glückstad, Kiel, Lauenborg, Meldosf, Flöen.
- Schiern, historiske Studier, 2 Dele, Kbhvn 1856—57.
- Schneekloth, Skolens Reform, Kbhvn. 1856.
- Steenstrup, dansk Maanedsskaift, Kbhvn. 1856—57. (Forts.)
- Thomsen, Vandringer paa Naturvidenskabens Gebet, Kbhvn. 1856.
- Thornam. Afbildninger til Underviisningen i Zoologic, 1ste og 2det Hefte.
- Trapp, statistisk topographisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark, Kbhvn. 1856—57. (Fortsættes).
- Wiehe, de vestigiis et reliquiis synonym. artis Greecorum, Kbhvn. 1856.
-

DEN OFFENTLIGE EXAMEN

I

HELSINGØRS HØIERE REALSKOLE

afholdes fra den 16de til den 20de Juli paa følgende Maade:

Torsdag den 16de.

- Kl. 8. V. Geometrie. IV. Tydsk. III. Religion.
 II. Historie. I. Religion.
 - 10. VI. Historie og Geographie. V. Dansk. IV.
 Naturhistorie. III. Fransk. I. Dansk.
 - 12. VI. Physik og Chemie. V. Religion. III. Tydsk.
 II. Engelsk. I. Geographie.

Fredag den 17de.

- Kl. 8. VI. Naturhistorie. V. Engelsk. IV. Fransk.
 III. Historie.
 - 10. VI. Religion 10—11, Dansk 11—12. V. Alge-
 bra. IV. Geographie. III. Engelsk. I. Regning.
 - 12. Ældste Afdeling: Gymnastik. II. Religion.
 I. Tydsk.

Løvedag den 18de.

- Kl. 8. V. Fransk. IV. Dansk. III. Regning. II. Natur-
 historie. I. Historie.
 - 10. VI. Tydsk. V. Naturhistorie. IV. Historie.
 III. Geographie. II. Dansk.
 - 12. VI. Engelsk. IV. Regning. Yngste Afdeling:
 Gymnastik.

Mandag den 20de.

- Kl. 8. V. Historie og Geographi. III. Dansk. II. Reg-
 ning. I. Naturhistorie.
 - 10. VI. Fransk. V. Tydsk. IV. Religion. III. Natur-
 historie. II. Geographie.
 - 12. VI. Geometrie og Algebra. IV. Engelsk. II. Tydsk.

Tirsdagen den 21de Juli, samt Torsdagen den 22de August, Kl. 10, prøves de Elever, der ønskes optagne i Skolen fra det nye Skoleaars Begyndelse. Onsdagen den 22de Juli, Kl. 10, meddeles Klasseopflytningerne. Mandagen den 24de August, Kl. 8, begynder den sædvanlige Underviisning.

Til at overvære Examen indbydes Enhver, der interesserer sig for Skolen, navnlig Disciplenes ærede Forældre og Værger.

HELSINGØR i Juli 1857.

W. Lassen.

Kl. 8	VI	Zamhæftistorie.	V	Engelsk	IV	Fransk
		III	Historie.			
- 10 -	VI	Religion	IV	Fransk	II	Alge-
		III	Engelsk	I	Regning	
12.	VI	Engelsk	II	Religion		
		I	Tysk			
Kl. 10	VI	Fransk	IV	Dansk	III	Regning
		II	Historie			
- 10 -	VI	Tysk	V	Zamhæftistorie	IV	Historie
		III	Geographie	II	Dansk	
- 12 -	VI	Engelsk	IV	Regning	III	Yngste Afdeling:
						Gymnastik
Kl. 8	VI	Historie og Geographie	III	Dansk	II	Reg-
		I	Zamhæftistorie			
- 10 -	VI	Fransk	V	Religion	IV	Fransk
		III	Geographie	II	Historie	
- 12 -	VI	Geometrie og Algebra	IV	Engelsk	III	Tysk